

ოვერის

გაზეთი ღირს			
თვე	მანკა	თვე	მანკა
11	10	6	6
12	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი — ერთი შაურა.

გაზეთის დასავალი და კერძო განცხადებების დასავალი უნდა მიჰმართოს: თბილისი რედაქციის, ანალო-ბეგოვლის ქუჩაზე, სახლი № 2, ბ. სიღველის საგაზეთოს, გოლოგინის პრესბუქტი, ცენტრალურა და გარეუბრის წიგნებისა და ჟურნალების განცხადებისა: ჩუგუტაძის სტრიქონი რა. 433.

1877—1887 წელწადი

საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

1877—1887 წელწადი

გაზეთი იუგოსლავიის პირველი სასაქონლო-საბრუნველი საწარმოების დასაფუძვლებლად

«იუგოსლავიის» რედაქციაში სულის-მოწერისა და განცხადების მიღება შეიძლება მხოლოდ დილისათვის საათიდან ნახევარდღის ორსაათამდე და სხდომის შემდეგ. მხოლოდ ამხუდნის შემთხვევაში დასაფუძვლებლად მიღება შეიძლება ნაღვლიანად.

მ. რატიანი წმინდის რედაქციაში

3. გაბრიანისა, გამომცემელი ა. მურადიანი

საქონლი კ. ქუთაისში, გამოცემის წიგნის მალაზიაში.

ფასი 25 კაპ.

ენი 30 ცენტს მალაზიაზე მეტს დიდად, ცენტს მალაზიაში 20 კაპ. დიდად.

იქვე ისიღვინა დედანთან სახმარებელი ლიტერატურაში დაბეჭდილი რეკლამები. (10-6)

ველეტონი

ლიხსუმი (წერილი პირველი)

ლოხსუმი ბუნების სიმშვენიერე აღტყობის მიხედვით უნდა იყოს. მე არა მგონია, რომ ჩემმა სუსტმა კალამმა შეიძლოს და ყოველსავე სიტყვით თქვას დახატვის ცხადად და გარკვევით, მაგრამ, იმედი, მომტყუებო, თუ სისუსტეს შემეშინებო. მომტყუებო და შემინდობო მით უმეტეს, რომ ამ ჩემს «მწერს» ლოხსუმის ეთარეზისას ეწერა სიხარული მყოფე წყურბულს, ხედავს სტროფის, არც სკამი, ხედავს თითქმის გამუდმებით სიხარულს, ხედავს წყურბულს თავი ეგრესად ვერ შეგვიტყობია.

ბევრს არაფერად ეგაზნებება ჩემი წერილი და იტყვიან, ლოხსუმის და მისი ეთარეზის ვითარება რა სანაშაურია, ვითარება რა საინტერესოა. მაგრამ ამას იტყვიან მხოლოდ ის, ვინც არ აფასებს თავის სამშობლოს სიხარულს და სხვა კუთხისა, ბუნების სიმდიდრეს, მრთელსა და ჯანსაღის მარტოების ჰაერს. საქმეც ეგ არის, რომ ჩემს არ გვიანდელ ყოველგვარად გაგრძობება ჩემის სამშობლოს, არ გვიანდელ თვალწინ ნათლად წარმოვიდგინოთ ყოველი კუთხისა საქართველოსი. ჩემს უფრო ბევრი ე-

ტყუარისი, 26 აგვისტო

წარსულ წერილიდან მიიხვეწილი ნათლად დანახვად, რომ თვით ჩემმა ცხოვრებამ გვიჩვენა, თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს მიწის საზოგადოად ადამიანისათვის. სხვა ერთა მავალითები გვიმტკიცებენ იმას, თუ რაოდენად საშიშია აზრ-სანატორიის მიწისათვის გვიმტკიცებენ იმას, თუ რაოდენად საშიშია მირის მოსპობა, მიწის მოუვლელობა, და, რასაკვირველია, ჩვენც ვადგებოდნენ ვინაირად ვინაირად სხვათა გამოცდილებით. არ უნდა დავვიწყოთ, რამდენად სასტიკი ეკონომიური ბრძოლა არსებობს სხვა ქვეყნებში წარსულსა და ადამიანთა შორის მიწის გამო. ეს ბრძოლა გამოწვეულია იმ გარემოებით, რომ დროთა ვითარებამ შეიქმნა მიწა გამოყენებისადმი ადამიანთა უმრავლესობას და ამიტომაც იგი სამართლიანია იმით მხრით, ვინც იმ დროთა ვითარებას დასჯის. იგი, რამდენი ხანია, რაც მეგრეთა და სახელმწიფო კავთა უკრავდებოა იმაზეა მიქცეული, რომ რამეც საშუალებით ან დაეხმარებოდა იგი ბრძოლად, ან და სრულიად მოსპობ, მაგრამ დედამის ვერ მოუსპობთ მიწეზე იმ ბრძოლისა, რომელიც ადამიანს განსაცდელს უქადის მთელს განათლებულს ქვეყნებში.

რასაკვირველია, ჩვენ ხალხმაც უნდა ეცადოს, რათა თავიდან ი-

ცდინოს ეკონომიური განსაცდელი, რომ მიწა, მამული, ხედიდან არ გაუშვას და ამ მიწაზე აგოს თვისი ეკონომიური წარმატება. მაგრამ რა გზით შევიძლიან შევირჩინოთ მიწა, მამული? ჩვენ უკვე ვთქვით, რომ საღიბისა და იმის მოახლოვლებათა რაოდენობა-თან-და-თან მატულობს ამიტომაც, რათა ადამიანთა და იმთა მოახლოვლებათა რაოდენობა დროთა ვითარების შესაბამისად დაეცაოთ ვითარების შესაბამისად. ამისათვის საჭიროა სწავლა, ცოდნა, ურთიერთად დღეს ადამიანურ ცხოვრება ყოველდღე შეუძლებელია. ეკონომიური სამუშაოების სწავლა-ცოდნა იმოდენად ძლიერი და მოხერხებულია, რომ იმის შემუშავებით მიწა, ბუნება მიხედვით ადამიანს ბევრად მეტს იმისა, რასაც უსწავლა-ცოდნად მოიგვარებს ადამიანი. სწავლა-ცოდნა მოკლებული ადამიანი ვერ ამოქმედებს სოველ გვარს ძიანს მიწისა, ვერ გამოაწვევს მათ, და, მამისადმი, მიწისა, ბუნების სიმდიდრე გამოუყენებელი დაიჩაბებს; ამასევე მოხდება ადამიანის სიღატაკე და ამასთან ერთად ყოველ გვარს უბედურება. დღეს ისეთი დროებაა, რომ თუ მიწის მოქმედებას სწავლა-ცოდნა შეეძინა არ დეგრობო, მი-

ღობის ცხოვრებითა და აი მთავრობამაც მოაშორა თვისი დაწესებულებების ასეთი ბინძურის აღგება, სახელმწიფოებრივი და სხვა სათემო დაწესებულებანი ამ ყმად დაბა ცაგერში იმყოფებიან.

ქუთაისიდან ცაგერამდის, სადაც იწყება სიხარული გზა, იქნება 70 ვერსი, ხოლო ლილიშამდინ 61, მგზავრს შეუძლიან ეს მანძილი ვაიაროს ცხენით, ან ღრავით და ან ფეხით, შეძლებისამებრ თვისისა. აქ ორ ნახევარს იყვანს ვაიაროთ, რომ ახალსა და სხეულს ავლიოს არ მიქცოს თქვენი უზრუნველბა, ისე ჰყვარებით აქ, რომ ყოველს ავლის თავისი სხეული ჰქონდეს დატყუებული. ქუთაისიდან 51 ვერსის მანძილზე აქვარის ხილია. აქ ვერსის ჩოჩის მიწარებას ლაჯარის მდინარე. აქედან ერთი გზა მალს რაკაში და მეორე — ლილიშამდინს და ცაგერში, რასაკვირველია, ხაზინად ეწეოდ ამ გზების გაკეთებაში, მაგრამ ლოხსუმის მხარის უფროსნი მხედ ყოველანა და აქაურ მტკიცებულთა შორით ბევრი გაუყვარებოთ. ამ აქვარის ხილიდან წინდაწინედ ლილიშამდინს გაუყვარებოთ გზა და შეიღვე კიდევ ცაგერამდინს. ერთის მხრით თუქცა მგზავრის არ იყვანებენ წინანდელ მხარის უფროსნი, ბნ ბეჭეტი შეიღება, რომლის მეტადინებოთაც გაკეთებულა გზაზე მხარსებულს ხილიდან საბოლოოდ მოქცევის რაკის მიხედვით, ეწინააღ-

წა, ბუნების სიმდიდრე განდებამივე ტვირთად ადამიანისათვის. მიწა შეიქმნება არა სიმდიდრის წყაროდ, არამედ მეტ ბრუნად, რადგანაც იგი ვერ აუვა იმას, რომ დროთა ვითარების შესაბამისად ვაძლევს ადამიანთა საჭიროებას. აი, ეს გარემოება ჩვენც მოკვრივდის, თუ რომ დროზე არ ვიზრუნებთ მასზე, რომ თავიდან ავიცილიათ ეკონომიური განსაცდელი. სწორედ ეხლა ისეთი დროა შეგვესწრო, როცა აუცილებლად საჭიროა დავიხსნავდეს დროთა ვითარების და ჩვენს გარემოებასაც ჩავუვირებთ. დღეს ისეთი დროა, რომ სწორედ დიდ დანახვად, მომავლიანებულ ცოცხად უნდა ჩამოვავლინოთ გულ-გრილობა და უზრუნველობა.

ჩვენის ქვეყნის ძლიერება უნდა ბუნებამ, მისმა აუარებელმა სიმდიდრემ უკვე მიიქცა ეკონომიური კაპიტალიზმის უკრავდებამ; ეს კაპიტალიზმი უკვე დაეწევა ჩვენს სიმდიდრეს, და ამასწინადაც შემოავრებს ყოველს სიმდიდრეს, რომელიც ხედიდან გამოცდებულა უმრავლესობას და რომლისათვის დასის ან წოდების ხელში მოიქცევა. კაპიტალიზმის წარმოება იმ ქვეყნებში, რომელსაც მტკავრებნი დარბინი და უმეტესნი არიან, მცხოვრებთ მიწას გამოაცდის და თვითონვე-

დინ, მეორეს მხრით დიდად ენადლოებრებიან ცხლანდელ მხარის უფროსს, ბნს ალ მიზიანსაც. ბნს ალ მიზიანსაც გულუფლებინება გზა, რომელიც მილი არბრების სოფლიდან პირდაპირ ცაგერში, საქმე იმაშია, რომ ბნ ალ მიზიანსა სტილიობს გზები არ წახდეს და თითქმის ყოველ დღე გამოჰყავს მრავალი მუშა მათად შესაქმნებლად. ეს შეეუთება უმეტესად საქორა იმ გზისათვის, რომელიც მილის ცაგერამდინ ქვეყნის სიხარული, სადაც შესანიშნავი სამკურნალო და სამადა წყლებია. მე უნდა რომ აღვნიშნავ გზას, რომელიც მილის მეტად მალად მოეშა-მუა, ამ გზით ძნელი იქნებოდა სიარული, მეტადრე ვაღვერავდებოთ, და ეს იქნებოდა სამადა წყლებით უსარგებლოდ დარჩებოდა მრავალათვის.

მეტად სასიამოვნოა ამ გზით მოგზაურობა: თითქმის ქუთაისიდანვე დაწვრილი ცაგერამდინს მოგზაურს ატკობს მშვენიერი და სასიამოვნო სახილველი არე-მარე. მარჯვენა მხარსზე არცთუ ამ გზებსა მშვენიერნი, ზოგჯერ თვალ მოუწვლამდინი, მთანი, უფროსი სხვა და სხვა გერაკუნებოთ. ხან-და ხან ისეთ უსაძველანებოთ ერთმანეთის ეს მთანი, რომ კაცს ეგონება, უნდა მძვრად ხეილ-ხელს გადახვიანო, მაგრამ თუქცა მათი სურვილი. ჩოჩის, რომელიც მოქცევის რაკის მიხედვით, ეწინააღ-

ამუშავებს, ამოქმედებს მიწის ძალ-ღირსს, სიმდიდრეს.

აი ამიტომაც ჩვენთვის მეტად საჭიროა ადგილობრივი, სხვათა შორის, ისეთის სწავლა-ცოდნით, რომელიც საშუალებას მოგვცემს ბრძოლა გავუწიოთ კაპიტალიზმს ტურ წარმოების მავნე მხარეს. თუ კაპიტალიზმის წარმოება, უცნობი კაპიტალიზმის შემოსევა უცილებელია საჭიროა, საქმე ისე უნდა მოვაგებოთ, რომ ჩვენი სიმდიდრე არც ჩვენთვის და არც გამოუყენებელი.

სხვადა, რომ ჩვენში უარათა გზა უნდა მიეცეს სამეურნეო სწავლა-ცოდნას, რათა ამ საშუალებით ხალხს ხელში მიეცეს ისეთი სახარო, რომელიც ეკონომიურს ბრძოლას გაუადვილებს და ბუნებას, მიწის სიუხვს და სიმდიდრეს არ დაუტარებავს. ა. ნ. —

ახალი ამბავი

* ტურქისი ვოჯალოთან სამშაბათს, 25 მარამდინთეს, დილის ოთხს საათზე, მატარებელმა მოკლა მისერნი, ნიკო მიუკაშვილი. ეს უბედური შემთხვევა ამ გვარად მოხდა: მიუკაშვილი მუშაობდა მდგარა-სტრუქტორად. გათენებლისა, როცა მუშაობა შესტტებულა, დალოლო

მდგებამ ამ მთების სურვილს და უშლის, რომ შეერთდნენ და ხელი-ხელს გადახვიან. გზიდან მხედავთ, რომ ამ მალაობს ადგილებს ამ შეწენებს სიძინარე, პური და ხელილი, აქვარის ხილი რომ დაუხლოვებოთ, ავღელა შეგიძლიათ 35 საათი ის ძნელი მალაო მთა, რომელსაც ენახათ ხეობის მთასა. მოწინდელ დღეებში ეს მთა შეგიძლიათ შერისწოთ როგორც ქუთაისიდან, აგრეთვე ბათუმიდან, სოხუმიდან და დასასრულ ჩერქეზეთის ქვეყნიდან. ამბობენ, რომ ერთი ასათი ორის მალაობით ვიღა ამ მთის წვერზე და იქ 35 საათი მრავალი სხვადა-სხვა საარბოლოგო ნივთი, მაგრამ ეს უფრო ზღაპარია უნდა იყოს. ხეობის მთა კიდევ იმითა შესანიშნავი, რომ ლოხსუმის მთების მშვენიერი ბარამეტრია, ანუ, როგორც ჩვენში იტყვიან, კარგი საბორობა: თუ ამ მთაზე რეპუბლიკა შეგროვდა, მაშინ უთუოდ ვლიან ვადადებლას და, თუ ამ მთაზე მოწინდელია კარგი ამინდი მოსალოდნელი.

ზემოსწინებულს გზაზე ლავ-ალავ, უფრო ჩოჩის მარცხენი, შენიშნა დიდი ლეიშებლაც, ეს ლეიშები მიუწვლავდებოთ გამოქცეობულ და გიკვირო, როგორც უნდა ასულიყვენ იქ დაუტყუდნენ და თუ ავიდნენ, როგორც სტროგობდნენო. ჩოჩი ჩოჩის აუკლებს გზას მორჩებთ, უნდა შეუღებო იმ გზას, რომ-

შეუკრებილი ისარზე ჩამოვდარა და ჩასთვლია. მოპსმინია თუ არა მატარებელი...

* ტფილისის რკინი-გზის სახელმწიფოს წინ ყოველ დღე იკრებიან...

* 25 ავისტოს, მხივლის ხილვით, ქუთაისის საიდუმლო-მამულა მანქანის მამულში...

* წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებას კანცელარია და წიგნი-საყვირ გვდადაქთ...

* კადეტების კორპუსში ძალიან ბევრს შეუტანიათ თხოვნა შეიღების მისაზარებლად...

მელიც ლოქნაურის*) მდინარეს მიხედვს, რამდენსავე საცეს რომ გაცივდით...

*) ამ მდინარეზე აუცილებლად საქარა ხელის გაცემა უნდა, სადაც ყოველ მხრივ სხვადასხვა...

მიიღონ სასწავლებელში ორმოცამდე დასწავლილი, სამხედრო კაცთა შვილები...

* ვაჭრებში დეპუ იყო დაბეჭდილი მარაღისის სადღურად: მატარებელი მარაღისი კაცი ვაჭრულითა...

* მარიამობისთვის თათბერში თელავის ბოლოზედ მდებარე შარაგზით თითარ-გიორგისში მიმავალ ჯაბაბობას აღმთ უფრო ვადედა...

წერილი თელავიდან 13 ავისტოს ქართულ ღრამატიულ დასის წვერება, რამდენსავე მოყვარის დახმარებით...

სას, სიმინდისა და ყურძნისა. ეგონებ, ბარში მტკობრები ეყრტყე წარმოადგენს...

დაცემულა მატარებელი მოპსმინია და დასწავლილი ორმოცამდე თათბერში...

* მარიამობისთვის თათბერში თელავის ბოლოზედ მდებარე შარაგზით თითარ-გიორგისში მიმავალ ჯაბაბობას აღმთ უფრო ვადედა...

* მთავრებულაში, 25 ავისტოს, საღამოს ექვსს საათის ნახევარზე, მტკვარში დარჩა ვიღაც უცნობი კაცი...

წერილი თელავიდან

13 ავისტოს ქართულ ღრამატიულ დასის წვერება, რამდენსავე მოყვარის დახმარებით...

მაგრამ ისიც უნდა მოგახსენოთ, რომ ფრიალ ძეგლი მათთან დიხანს განეკარგა სახეობად...

რომელიც მათი ბანა, მოხვევს წაიკითხა რამდენიმე საუთარი ლექსი...

წარმოადგენს რიგიანად ჩიარა ვაჭრ ქერდი და მერე მოუტრეა ხელოვნურად იყო ნათამაშები...

ნათამაშის სამუშაო

სამთა მზნაზობის გაცივებული შარადგენი აღმთდულის სიმძლავრით...

მიკერის სწორედ ლეხმუშების ყოფი. კიდევ უნდა მოთმინი არიან, თარეზ როგორ აიტანდნენ ამოდნა...

ნების იმ გვერდით, საიდანაც ქარი სცემს, მაგრამ, რამდენიც დღე ვაღის, იმ ნიდაგის სიმძლავრე და-თან მატულდა...

ამ შარდგენის პატრონები საშობა ინტერესი არიან. მკვლავლები ძლიერ უნდა ოჯახების გუნდებზე ამახვილებ...

დაზია, ღმერთმა ჰქმნას, რომ ეს დრო მალე დიდგეს და მალე შეეგნოთ, რომ მარტო ადოლაქობითა...

წი. ეხლა ცხრამეტე დღე-ღამეა, რაც ნათე სტენმა ვაწუწუფებდა...

ნარკვევა

გერანდ-გაზეთებისა

გაზ. „Новост“ ამბობს, რომ ავტორიტეტის მქონე კავშირი ვისაც ავტორიტეტს აქვს...

არც ავტორიტეტს და არც გერმანიის მოსახლეს...

რაც ავტორიტეტს აქვს და ვერმანიისა და ავტორიტეტს...

ამ უმაღლესი წინააღმდეგობის დასაწყისს სიფრთხილი...

სასარგებლოა თუ არა ასეთი პოლიტიკა, ან გერმანიისა და ავტორიტეტისათვის...

გაზეთი ამბობს, რომ ამ გვარს ყოფილი ერთადერთი დღეც ის არაა...

საფრანგებმა ხელი უნდა მისცენ რუსეთს და რუსეთმა...

გერმანიის ქურნად-გაზეთობას ამ ყაზად დიდი კამათია აუტენტის იმის თაობაზე...

გერმანიის ახალგაზრდობა, ამჟამად ერთი, სრულიად ახალი მისდევს იდეა...

სე ლანარავიანობენ უფრო ღიბურადღები, კონსერვატორები...

უფრო დიდი თავისი იდეალები უნდა აქვთ და ვაწუწუფებდა...

და ამიტომ ახლა სხვა იდეალები უნდა დაიბადოს...

წვრილი ამბები

სოფრთვითა და ვეგეტანტ სმინად სხვა, რომ სავაიას მიღები...

ამისთვის იმპერატორის ქორწინება კიდევ ორს წელი გაუფრთხიან იმის გამო...

გერმანიის უოკლე გერმანიის სახელგანთქმული დარსებულები...

ამას წინაშე შექმნილი ამბები მომხდარ ლოზონსში...

წინსვას. რაშიმ ვარსის სეკულად, რომ ანკვთარამი...

ამისთვის იმპერატორის ქორწინება კიდევ ორს წელი გაუფრთხიან...

გამოცემის, რომ ქაჯაქს ქუჩის სუფიად არ...

მატარ სტენ, რომელი დილა. სადგამო მშენებლად...

ამისთვის იმპერატორის ქორწინება კიდევ ორს წელი გაუფრთხიან...

გომანდირი მე-11 ქვეთის ჯარის კორპუსის...

ამისთვის იმპერატორის ქორწინება კიდევ ორს წელი გაუფრთხიან...

გვსარობი

ერთი იტალიის ცატილი შექმნილი ამბები...

დებემა

ამისთვის იმპერატორის ქორწინება კიდევ ორს წელი გაუფრთხიან...

25 აგვისტო

მონა. აქ მოზრბანდ დიდი მთავარი აღეცი აღეცანდრეს ძე.

მონა. აქ მოზრბანდ დიდი მთავარი აღეცი აღეცანდრეს ძე.

25 აგვისტო

Table with 4 columns: Name, Value 1, Value 2, Value 3. Includes names like სოფიანი, ვარკეთილი, etc.

